

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1036

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul

b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul

c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul

IV. Criteriile de evaluare și punctajul acordat

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Hotărârile judecătorești redactate de candidat prezintă un nivel analitic ridicat, fiind identificată, de cele mai multe ori, preocuparea de a surprinde aspectele cu adevărat relevante ale procesului și transpunerea lor, într-o manieră cât mai adecvată, în motivare.

Atunci când, în unele procese, se ridică probleme de drept multiple și /sau complexe, candidatul reușește, cel mai adesea, să conducă bine argumentația, oferind analize echilibrate și pertinente. Candidatul are inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este cazul, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, dar care posedă aptitudinea de a acoperi problematica juridică de interes.

Comisia remarcă, în cazul candidatului, preocuparea acestuia de a oferi analize îndeajuns de cuprinzătoare, care să fundamenteze un act de judecată de bună calitate, însă remarcă și faptul că preocupările analitice ale candidatului și intenția lui de oferi dezvoltări ample în legătură cu problemele juridice ridicate în procese au destul de rar, într-adevăr, neajunsul că generează extensii deosebite ale considerentelor.

În aceste circumstanțe, hotărârile, deși coerente, devin mai greu de urmărit, detaliile de analiză afectând, într-o anumită măsură, accesibilitatea lor. Tocmai din acest motiv, se poate constata că, deși din punct de vedere al analizei pe care o propun, hotărârile redactate de candidat sunt de un ridicat nivel, sub aspectul capacității de sinteză, se ajunge astfel la o argumentație mult prea amplă, care pare a depăși limitele cu adevărat necesare ale proceselor, prin raportare la soluția cuprinsă în dispozitiv și la limitele judecății stabilite de părți prin cererile și apărările lor. Altfel spus, excesul de analiză influențează sinteza, afectând într-o oarecare măsură echilibrul care trebuie să existe între cele două (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 6 selectată de Comisie, hotărârea nr.25 selectată de Comisie, hotărârea nr. 3 selectată de candidat, hotărârea nr. 7 selectată de candidat).

În ce privește capacitatea de sinteză, se constată, sub aspectul redării istoricului cauzei, al cererilor de apel sau recurs ori al întâmpinărilor, că în unele cazuri, candidatul preferă soluția facilă a preluării textuale a acestora, deși un efort de sinteză a acestora, care să păstreze în propria hotărâre doar acele considerente care s-ar dovedi relevante în raport cu problematica dedusă judecății în calea de atac, ar fi fost mai oportun (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 2 selectată de candidat, paginile 5- 6, hotărârea nr.21 selectată de Comisie).

Referitor la prezentarea sintetică a considerentelor hotărârilor pronunțate de instanța sau instanțele inferioare, se constată că, uneori, candidatul preferă să nu realizeze un efort de sinteză, apelând la preluări ample ale acestora, cu ghilimele, deși ele nu sunt utile sau pertinente

în raport de problematica juridică dedusă judecății în calea de atac soluționată (a se vedea, hotărârea nr.2 selectată de Comisie, paginile 2-5, hotărârea nr. 3 selectată de Comisie, paginile 2-6, în care considerentele primei instanțe sunt redactate amplu, fără o minimă intervenție din partea candidatului). La fel, hotărârea nr. 4 selectată de candidat.

Punctaj acordat: 7,50 puncte

b) Coerența în exprimare

Calitatea juridică a hotărârilor este asigurată inclusiv de faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a considerentelor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care susțin soluția tind să beneficieze, în mod obișnuit, de coerență. Înălțuirea argumentelor este bine aleasă, relația dintre acestea fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu unitar, bine condus juridic și logic și bine structurat. Impresia creată, în multe cazuri, este de echilibru și unitate a demonstrației juridice, argumentele întrebuițate în motivare și, în genere, raționamentele folosite susținându-se unele pe altele și, prin aceasta, facilitând concluzia că judecătorul controlează într-o adecvată măsură construcția juridică de care uzează.

Această manieră de prezentare facilitează atât înțelegerea problematicii juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentare care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Candidatul oferă o bună succesiune a argumentelor, subordonată unei prezentări a problematicii juridice care să înlesnească înțelegerea rațiunilor pentru care instanța de judecată a pronunțat o anumită soluție în cauză.

Totuși, sunt situații rare în care coerența exprimării și liniaritatea raționamentului juridic suferă într-o anumită măsură (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 4 selectată de Comisie, paginile 5-6, în cuprinsul căreia modalitatea de prezentare a argumentelor părților nu are fluentă și eleganță stilistică: „*Cerere de revizuire este tardivă potrivit art. 322 pct. 4 rap la art. 324 alin 1 pct. 3 Cod Procedura Civilă de la 1864, prin raportare la data la care s-a emis ordonanța de clasare nr. din 01.03.2017, căci a fost promovată cu depășirea termenului de 3 ani prevăzut de art. 324 alin 1 pct. 3 teza finală.*

Cererea de revizuire este inadmisibilă prin raportare la dispozițiile art 322 alin 1 față de împrejurarea că decizia a cărei revizuire s-a solicitat nu este susceptibilă de revizuire. Decizia a fost atacată cu recurs iar recursul a fost respins ca nefondat prin decizia civilă nr., fără a se reține spre rejudecare fondul cauzei.

Cererea de revizuire este neîntemeiată. În cursul judecăților s-a pronunțat, după începerea cercetărilor, hotărârea nr. Curții de Apel, definitivă și irevocabilă prin decizia Înaltei curți de Casație și Justiție nr.). ”

La fel, hotărârea nr. 29 selectată de Comisie, pagina 9: „ *Astfel, judecata în apel, finalizată prin decizia civilă nr., a fost determinată de apelul formulat de către apelantul reclamant R, parte litigantă careia prima instanță îi respinsese acțiunea pentru unicul considerent al reținerii incidenței în cauză a prevederilor art 1371 alin 1 cod civil, respectiv pentru motivul că prima instanță a reținut culpa reclamantului în evitarea în totalitate a prejudiciului creat (și pretins prin demersul său judiciar), având în vedere că, deși i s-a recomandat să continue investigațiile pentru stabilirea cu certitudine a caracterului prezent sau absent al funcției tiroide, reclamantul nu a făcut dovada că s-a prezentat cu raportul medical din data de 20.10.2016 la domnul doctor H – parg.52 sentința civilă nr. ”*

În unele dintre hotărârile pronunțate în recurs, candidatul folosește, în introducerea argumentației, câteva fraze standard privitoare la particularitățile căii de atac a recursului, deși ele nu se justifică întotdeauna (a se vedea, spre exemplu, hotărârile nr. 2, 6, 19 selectate de Comisie). Prin aceasta este afectată coerența argumentației, nefiind justificată o asemenea abordare a motivării.

Punctaj acordat: 8,00 puncte

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea completă a raționamentului care stă la baza hotărârii, înțelegere facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuintat este, în mod obișnuit, accesibil, rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază cu echilibru și moderație exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii și la comprehensibilitatea acesteia.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate, concretizarea acestei preocupări fiind favorizată de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate profesională.

Rareori, este afectat acest indicator prin prezența unor neglijențe de scriere în cuprinsul considerentelor, ca de exemplu, în hotărârea nr. 3 selectată de Comisie, pagina 10: „*Curtea nu a primit critica recurentei pârâte referitoare la respingerea prescripției dreptului la acțiune al reclamantului, invocată pe calea unui motiv de apel, pentru prima orară în apel....*”

Alteori, claritatea argumentației este afectată de gruparea în exces a unor alegații sau argumente în cadrul aceleiași fraze, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, înțelegerea raționamentului juridic (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 3 selectată de Comisie, pagina 11: „*Cu privire la suma ce face obiectul prezentei cauze, din perspectiva gradului de responsabilitate al autorilor faptei ilicite, Curtea reține că în mod corect cele două instanțe de fond au apreciat că această sumă are a fi suportată în mod egal de către cele 7 persoane fizice care prin faptele lor au condus la producerea unei prejudiciu către partea civilă Casa de Pensii a Municipiului X, prejudiciu ce a fost ulterior recuperat de această partea civilă integral de la intimatul-reclamant Ministerul Justiției prin plata efectuată de acesta. Recurenta-pârâtă face o confuzie între obligația solidară de plată a prejudiciului ce îi revine către persoanele prejudiciate în baza sentinței penale definitive nr. și obligația de plată ce îi revine în cadrul acțiunii în regres a altui comitent plătitor, caz în care, astfel cum s-a statuat anterior, îi revine obligația de achitare doar a sumelor de bani ce au constituit prejudiciul cauzat de prepușii săi.*”

Punctaj acordat: 8,00 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de realizarea unui act de judecată de bună calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecătii, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile (în sens larg) ale părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate, acoperitor și comprehensibil, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora. Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile. Când candidatul face referire la acestea din urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și/sau explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, și ele, realizate cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței.

În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la solicitările părților, Comisia constată că, uneori, referirile nu sunt îndeajuns de complete și lămuritoare, nefiind indicate în concret susținerile părților (de exemplu, hotărârea nr.11 selectată de Comisie, pagina 2: „*La data de 10.08.2022 intimata reclamantă PJ SRL a depus la dosar întâmpinare, prin care a solicitat respingerea apelului declarat de pârâta Enel Energie SA ca nefondat și menținerea dispozițiilor sentinței civile nr. a Judecătoriei și a încheierii din data de*”).

Punctaj acordat: 8,00 puncte

e) Argumentarea coerentă și clară din punct de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, de cele mai multe ori, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care să permită înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță. Considerentele au suficientă coerență și claritate, fiind accesibile și persoanelor fără pregătire juridică.

Rareori, însă, claritatea juridică a argumentației este într-o oarecare măsură afectată de faptul că, așa cum Comisia a mai reținut în alt context, nu sunt suficient sintetizate și sistematizate motivele de apel sau recurs ori întâmpinările, preferându-se în mod facil preluări ample, deși nu întregul conținut al acestora își are corespondent în motivarea propriu-zisă a soluției sau în problematica juridică de interes în raport cu calea de atac declarată (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 27 selectată de Comisie, pagina 6: „*Sumele achitate de către reclamanta se ridică la suma de 2273 euro, rate pe care le-a plătit de teama ca banca se va îndrepta împotriva sa, fiul său și soția sa, deși codebitori principali, refuzând să plătească și spunându-i expres ca nu îi interesează dacă reclamanta mai are sau nu acoperiș deasupra capului. Plata acestor rate o poate dovedi cu chitanțe. Având venituri mici atât reclamanta cat si fostul său soț, nu au putut plăti mai multe rate. Mai mult, reaua credința în respectarea contractelor este dovedită și de faptul ca în contractul de cumpărare a imobilului din Calea M.*”).

este inserata o mențiune potrivit căreia imobilul este încadrat la clasa I de risc seismic și prezintă pericol public, cu toate ca potrivit adresei Primăriei Municipiului J, nr. /04.10.2013 imobilul nu se afla pe lista clădirilor expertizate tehnic în clasele I, II, III sau IV de risc seismic.”)

Câteva dintre lucrările analizate denotă practica candidatului de a recurge la preluări brute și neadaptate ale exprimărilor cuprinse în hotărârile atacate, mai ales cu privire la considerentele hotărârilor instanțelor inferioare, de natură a afecta indicatorul de față, a se vedea, spre exemplu, hotărârile selectate de Comisie nr. 7, 13, 15).

Punctaj acordat: 8,00 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Spre deosebire de evocarea elementelor de istoric ale cauzei sau de prezentarea motivelor de apel/recurs sau a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate, în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac, candidatul dovedește că selectează aspectele cu adevărat utile în plan juridic.

Astfel, atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală și concentrarea argumentației asupra lor.

Comisia constată că elementele de conținut ale argumentației întrebuințate de candidat evidențiază calitățile profesionale ale acestuia, faptul că reușește să surprindă aspectele care prezintă însemnătate procesuală dovedind că înțelege și stăpânește problematica judecătii.

În același timp însă, preocuparea pentru analize cât mai detaliate face ca uneori candidatul să se refere în hotărârile sale și la aspecte sau implicații care, deși se află în legătură cu problematica de interes a proceselor, nu își verifică o necesară relevanță raportat la limitele investiției instanței; de asemenea, uzează uneori de teoretizări care nu sunt necesare (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.19 selectată de Comisie, hotărârea nr.25 selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 8,00 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Punctaj acordat: 10 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul tinde să înțeleagă însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, tinde să înțeleagă că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

În ceea ce privește maniera în care candidatul analizează probele administrate, Comisia constată că, cu titlu de excepție, fără o minimă prelucrare, candidatul doar procedează la reproducerea acestora, ca de exemplu, în hotărârea nr. 6 selectată de candidat, pag.4-5, unde se preiau, cu ghilimele, concluziile raportului de expertiză : „*În raportul de expertiză tehnică extrajudiciară (cu valoare de înscris probatoriu în cauză), aflat la fila 23 și urm dosar tribunal, sunt descrise și ilustrate avariile autospecialei precum și opinia expertului cu privire la stabilirea cauzei incendiului suferit de autospeciala la data de 01.09.2020. Concluzia expertului cu privire la cauza incendiului cabinei autospecialei a fost formulată astfel: „potrivit cu determinările și constatările detaliate și urmării eliminării altor cauze posibile, ... inițierea incendiului s-a datorat funcționării anormale (contact imperfect) a conectorului instalației auxiliare de pe caroserie, tip RPM916, la unitatea electrică centrală. Cel mai probabil în condițiile intervenției îndelungate la incendiu, documentată de declarațiile echipei de pompieri, echipamentele electrice ale instalației...au solicitat aproape la limita maximă circuitul electric de alimentare creându-se astfel condițiile de manifestare a defectului ascuns al conectorului (contacte imperfecte), în aceste circumstanțe arcul electric produs generând supracurenți care au condus la scurt circuit”*”.

Pe de altă parte, se observă indicarea de către candidat a filelor din dosar la care se regăsesc probele invocate.

Punctaj acordat: 8,50 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzei o impune, trimeri la hotărâri relevante. Mai mult, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 2 selectată de candidat, hotărârile nr. 4, nr. 6, nr. 22, nr. 25, nr. 26 și nr.30 selectate de Comisie).

Punctaj acordat: 10 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În perioada de timp supusă evaluării, candidatul a înregistrat unele întârzieri în redactarea hotărârilor, fără ca acestea să fie excesive (circa 30 hotărâri/an). Trebuie menționat că în aceeași perioadă, candidatul a îndeplinit și alte activități profesionale.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

V. PUNCTAJ TOTAL – 85,00 puncte

Data: 28.02.2024

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă